

1. INLEIDING

Waarover gaat deze tekst, wat is de doelstelling, wat is de context?

Deze tekst vormt de basis voor het taalbeleid van de VGC. Het is een leidraad voor het omgaan met het Nederlands en met andere talen in VGC-initiatieven of initiatieven die door de VGC ondersteund worden. Deze tekst is gebaseerd op de grondwettelijk bepaalde opdrachten van de VGC en is in overeenstemming met de taalwetgeving in België.

De VGC werkt in een rijke en diverse talige omgeving: in het officieel tweetalige Brusselse hoofdstedelijke gewest worden zeer veel verschillende talen gesproken. De VGC beschouwt die rijkdom van talen en culturen zonder meer als een troef en een positieve kracht in de grootstad. Deze meertaligheid biedt kansen voor de inwoners en de bezoekers van de stad.

Tegelijkertijd brengt zij echter ook belangrijke uitdagingen met zich mee: hoe kunnen we op een goede manier omgaan met die meertaligheid? Ook voor de positie van de Nederlandse taal betekent deze meertalige grootstedelijke omgeving een bijzondere uitdaging. De VGC wil met haar beleid een gepast antwoord bieden op deze uitdagingen.

De VGC wil met een open houding vorm geven aan een toegankelijk Nederlandstalig netwerk van diensten en voorzieningen (op alle terreinen van haar bevoegdheden) om de kwaliteit van het leven in de stad te verbeteren. Het Nederlands moet daarin een belangrijke plaats krijgen. Verder wil de VGC een positieve houding tegenover het Nederlands in een meertalige omgeving stimuleren.

Door het aanbieden van een brede waaier van Nederlandstalige initiatieven, waarbinnen ook anderstaligen gemotiveerd worden om het Nederlands te leren en te gebruiken, wil de VGC werk maken van de stimulering van het gebruik van het Nederlands. De VGC doet dat vanuit de overtuiging dat de kennis en het gebruik van de Nederlandse taal de kansen van individuen en groepen op volwaardige participatie aan het maatschappelijk leven versterken.

Bijzondere doelgroep van het VGC-taalbeleid zijn kinderen en jongeren uit het Nederlandstalig onderwijs of uit Nederlandstalige voorschoolse initiatieven. Zij moeten de kans krijgen om deel te nemen aan een breed aanbod van kwaliteitsvolle Nederlandstalige initiatieven (spel, sport, ontspanning ...) en zorginitiatieven. Het stimuleren van niet-schoolse kennis of vaardigheden, het bevorderen van de voorschoolse ontwikkeling of het bieden van zorg, zijn bij initiatieven buiten de school(m)uren belangrijk met het oog op brede ontwikkelingskansen. Dergelijke inspanningen bevorderen de totale ontwikkeling van het kind, dus ook de taalontwikkeling. Hieromtrent moeten ouders van kinderen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs gesensibiliseerd worden.

Samengevat, vindt de VGC het belangrijk om:

- een positieve houding tegenover meertaligheid in het algemeen te ondersteunen;
- een positieve houding tegenover het Nederlands in een meertalige omgeving te stimuleren;
- het gebruik van het Nederlands in Brussel te versterken;
- de kwaliteit van het taalgebruik te verbeteren.

De VGC wil deze doelstellingen nastreven door een visie en principes uit te dragen met betrekking tot taalgebruik in VGC-initiatieven en in initiatieven die door de VGC worden ondersteund en door deze visie en principes om te zetten in de praktijk.

2. TOEPASSINGSGEBIED

Voor wie is deze tekst van toepassing?

De principes die in deze tekst worden vastgelegd, zijn van toepassing op het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, zijn administratie, zijn instellingen en de gesubsidieerde organisaties en verenigingen.

Deze tekst vormt de basis in het geval van samenwerking tussen enerzijds het College van de VGC, zijn administratie, instellingen of gesubsidieerden en anderzijds anderstalige of meertalige overheden, instellingen of verenigingen. Het Nederlands blijft wel steeds een noodzakelijke en belangrijke taal in de organisatie, werking, activiteiten en communicatie.

In uitzonderlijke gevallen kan gemotiveerd afgeweken worden van de principes die in deze tekst zijn vastgelegd. Dergelijke uitzonderingen moeten altijd gemotiveerd worden. Ze zijn alleen mogelijk wanneer een bepaald taalgebruik inherent aan een activiteit verbonden is, of als het gaat om een expliciete beleids optie. De aard van de activiteit en/of de beleids optie bepalen de aard van de uitzondering.

3. PRINCIPES

Wat leggen we vast?

De positie van het Nederlands

- Het Nederlands is de eerste en de gemeenschappelijke taal. Het is de taal waarin personeelsleden of vrijwilligers communiceren met de doelgroepen (bv. onthaal). De initiatieven staan ook open voor niet-Nederlandstalige deelnemers.
- Initiatieven gebruiken het Nederlands in hun intern en formeel functioneren als organisatie: raad van bestuur, statuten, huishoudelijk reglement, formele communicatie en vergaderingen, personeelsbeleid, contacten met de VGC ...

De positie van andere talen

- In Nederlandstalige initiatieven kunnen andere talen functioneel worden gebruikt. Dat betekent dat men een andere taal als hulpmiddel gebruikt, dat vertalingen mogelijk zijn, dat men respect heeft voor de taalvrijheid tussen de deelnemers onderling ... Het functioneel gebruik van andere talen is toegestaan als de doelstellingen niet bereikt kunnen worden in het Nederlands. Het gebruik van andere talen is echter geen belemmering voor het initiatief en de (Nederlandstalige) deelnemers.

Personeel

- Personeelsleden of vrijwilligers die in contact komen met de doelgroepen (kinderen, jongeren, volwassenen) beheersen het Nederlands om het initiatief in die taal aan te bieden.
- Zij krijgen bovendien de kans en worden gestimuleerd om een opleiding Nederlands en/of vorming over omgaan met meertalige groepen, te volgen.

Taalbeleid van de organisatie

- Het is belangrijk en noodzakelijk dat ieder initiatief werkt aan een eigen taalbeleid, binnen de krijtlijnen van deze visietekst. Initiatieven kunnen daarbij de nodige begeleiding krijgen.
- Medewerkers dragen het Nederlands uit als de omgangstaal binnen het initiatief en communiceren ook met de verschillende doelgroepen over het taalbeleid dat ze hanteren.

4. ONDERSTEUNING

Ondersteuning bij de realisatie van dit taalbeleid

Deze visietekst legt de principes vast van het VGC-taalbeleid en wil VGC-initiatieven en initiatieven die door de VGC ondersteund worden, aanzetten om ook een eigen taalbeleid te ontwikkelen. Taal hoeft daarbij geen struikelblok te zijn maar eerder een troef voor de eigenlijke doelen van deze initiatieven. Bij de opstart van nieuwe Nederlandstalige initiatieven wordt deze tekst gebruikt als uitgangspunt voor de omgang met meertalige groepen.

Organisaties en initiatieven kunnen een beroep doen op de VGC bij de uitwerking van hun taalbeleid. Vanuit de opgebouwde ervaring kan de VGC middelen aanreiken en vaardigheden ondersteunen om de verschillende initiatieven te leren omgaan met de taaldiversiteit in de stad en in hun de eigen werking. De ondersteuning van de VGC kan zeer verschillende vormen aannemen, al naargelang de noden en doelgroepen: opleidingen Nederlands, vorming, begeleiding, materiaalontwikkeling, expertise-uitwisseling ... De VGC-ondersteuning kan zich zowel op het niveau van de doelgroep en de begeleiders situeren als op het niveau van het beleid van de organisatie. Ook constructieve uitwisseling tussen de verschillende sectoren waarvoor de VGC bevoegd is, is mogelijk.

Daarnaast is deze visietekst uiteraard ook de basis om het eigen taalbeleid van de administratie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie verder vorm te geven in de meertalige omgeving waarin ze werkt.

5. VERDERE IMPLEMENTATIE

Wat moet er verder gebeuren?

Om de principes van deze visietekst om te zetten in de praktijk en om de uitvoering permanent te voeden en op te volgen, is er nood aan een structurele verankering binnen de VGC, en dat op de volgende terreinen:

- expertise en begeleidingsdeskundigheid om de toepassing van de principes in diverse en wisselende situaties te begeleiden;
- bestuurlijke uitwerking om de principes te integreren in de basiswerking van de verschillende initiatieven;
- communicatie en vorming om te sensibiliseren en de realisatie te versterken;
- coördinatie om het geheel te sturen en op te volgen.